

NÚMERO 28 ESTIU-TARDOR 2024 PVP 12,00 € REVISTA DE PENSAMENT ASSOCIATIU I CULTURA POPULAR

CA NE MÀ S

#28

DOSSIER CENTRAL
**CASES DE
LA FESTA**

#28

CASES DE LA FESTA

*En memòria de totes les persones que
han perdut la vida per la gota freda*

CANEMÀS

REVISTA DE
PENSAMENT ASSOCIATIU
I CULTURA POPULAR

NÚMERO 28 | ESTIU-TARDOR 2024

Premi BEST 2018 a la societat a una iniciativa de comunicació, concedit per l'Agrupació del Bestiari Festiu i Popular de Catalunya

Entitat acreditada per la UNESCO per a la Convenció per a la Salvaguarda del Patrimoni Cultural Immaterial

Direcció Antoni Serés

Coordinació Elena Calzada i Guillem Carreras

Consell de redacció Gemma Aguilera, Pere Baltà, Elena Calzada, Guillem Carreras, Oriol Cendra, Enric Cirici, Elena Espuny, Éric Jover, Joan Maluquer, Rosa Maria Provencio i Antoni Serés

Consell Assessor Xesc Alemany, Ramon Arnabat, Elvira Asensi, Victor Baroja, Lluís Bellas, Elena Calzada, Guillem Carreras, David Cao, Anna Costal, Montserrat Garrich, Oriol Lluís Gual, Àngels Mach, Carme Oriol, Maria Antònia Pujol, Rosa Maria Provencio i Antoni Serés

Edita Ens de l'Associacionisme Cultural Català
Carrer València 558, 6è 1a, 08026 Barcelona, el Barcelonès
Tel. (34) 93 269 10 42, www.ens.cat

Disseny gràfic Victor Riba

Correcció lingüística Albert Lavila

Portada Casa de la Festa Major de Vilafranca del Penedès | Foto: Elena Calzada

PVP 12,00 €

Subscripció 20,00 € (2 números)

Publicitat i vendes canemas@ens.cat

Impressió El Tàfener

Membre de l'APPEC

ISSN 2014-5519

Dipòsit legal B-4484-2012

Els judicis i opinions expressats en els articles publicats a la revista són exclusivament responsabilitat de l'autor. L'opinió de *Canemàs: revista de pensament associatiu i cultura popular* només s'expressa a l'editorial.

© Ens de l'Associacionisme Cultural Català

Amb el suport de:

Generalitat de Catalunya
Departament
de Cultura

Diputació
de Barcelona

#DibaOberta

Ajuntament
de Barcelona

SUMARI

04 L'EDITORIAL

06 600 anys de gegants. Repàs històric i reflexió sobre l'actualitat gegantera

Nico Alonso Crozet

18 Guimerà i el teatre associatiu

Valeri Laguna Cano

34 Fora de casa. El cinema amateur a Catalunya 1924-1940

Ignasi Renau i Enrique Fibla Gutiérrez

46 La gestió econòmica en les entitats culturals no lucratives. Cap a un canvi de paradigma

Cristina Cinelli Pina

58 Per una urgent redescoberta del patrimoni etnomusical català

Lluís-Xavier Flores Abat

72 Glossari bestial, un projecte per a la inclusió

Jordi Mullor Tenas

86 Cultura tradicional i popular en vinyetes

Jaume Capdevila

102 Pedra seca: herència constructiva, coneixement i tècnica

Cèlia Mallastrè Balsells

114 Entre el simbolisme religiós i la reivindicació social. Crònica del seminari Pessebrisme i Patrimoni

Guillem Carreras

124 Quan Déu ve de festa a Barcelona. Crònica de les jornades Cultura popular, festa i religió

Elena Calzada

136 DOSSIER CENTRAL

Cases de la festa

DIRECTOR *Lluís Bellas Meglosa* ARTICULISTES *Mireia Guil Egea i Xavier Roigé Ventura, Carles Freixes Codina, Agnès Bartolomé Garrich, Carles García Hermosilla i Gil-Manuel Hernández Martí*

180 L'ENTREVISTA

Albert Jané: «Alguns mitjans de comunicació donen massa protagonisme als enemics de la pàtria»

Antoni Serés i Guillem Carreras

188 RESSENYES

200 CULTURA POPULAR I CONFLICTE

El declivi de les fogueres de Sant Joan i l'extinció de la canalla a Barcelona

Manuel Delgado i Marta Contijoch

204 GARBELLS DE CULTURA POPULAR

La vida i la mort de Jordi Fraginals, de Josep Pous i Pagès

206 ARA FA DEU ANYS

212 LA PREGUNTA

216 LA INSTANTANIA

218 ARTICULISTES

CASES DE LA FESTA

Les cases de la festa estan adquirint un protagonisme molt destacat. En el dossier central, dirigit per l'antropòleg Lluís Bellas, volem conèixer millor quin impacte tenen en l'associacionisme. Un rol, ja ho avancem, que transcendeix àmpliament la funció expositiva. Els articles de Mireia Guil i Xavier Roigé, Carles Freixes, Agnès Bartolomé, Carles García i Gil-Manuel Hernández ens mostren altres dimensions: vetllar per la conservació del bestiar, teixir relacions entre associacions, promoure projectes d'inclusió social... El conjunt d'aportacions mostra que les cases de la festa són un espai per fugir de l'atomisme associatiu i impulsar projectes comunitaris.

ELS CONTINGUTS DEL CANEMÀS 28

El 2024 s'ha organitzat un extens programa per celebrar els sis-cents anys de la primera referència documental sobre un gegant. Nico Alonso ens proposa descobrir com ha evolucionat la tradició en el transcurs dels segles i quines són les novetats que estan emergint a Catalunya en les darreres dècades.

Els personatges d'Àngel Guimerà (1845-1924) van penetrar ràpidament a l'imaginari col·lectiu del país. Valeri Laguna reivindica la importància que va tenir la irrupció del dramaturg en la consolidació del català com a llengua literària. Una dignificació impulsada pels

grans noms de la Renaixença, però que hauria esdevingut impensable sense la complicitat dels grups amateurs de teatre que van interpretar massivament les obres dels grans autors del moment.

Ignasi Renau i Enrique Fibla són els comissaris de la commemoració del centenari del cinema amateur a Catalunya. L'efemèride té el punt d'inici el 28 de febrer de 1924, dia que la família Errando surt al parc de Montjuïc per gravar la nevada que estava caient a la ciutat. Fins a l'esclat de la Guerra Civil, el país viu una eclosió del cinema no comercial, primer enfocat a enregistrar escenes domèstiques i posteriorment a crear obres plenament artístiques, algunes de les quals van tenir bona acollida en concursos internacionals.

Tenir diners és una de les preocupacions bàsiques de totes les entitats. Cristina Cinelli adverteix que les entitats pateixen dues mancances estructurals que les fan vulnerables a les crisis econòmiques: la dependència econòmica envers les administracions públiques i la manca de professionalització. En aquest article, resum de la tesi doctoral defensada a principis del 2024 per l'autora, se sosté que han d'incorporar gestors que treballin per diversificar les vies d'ingressos.

Lluís-Xavier Flores Abat firma un article advertint de la pèrdua del patrimoni musical d'algunes zones de Catalunya. L'etnomusicòleg denuncia

que a Catalunya s'ha construït un imaginari col·lectiu molt esbiaixat, construït sobre obres antològiques que han exclòs nombrosos gèneres, fet que ha lesionat el seu coneixement a les noves generacions i n'amenança molt seriosament la salvaguarda.

A *Canemàs* ens agrada incentivar la reflexió teòrica, però també donar cobertura a les bones pràctiques associatives. És el cas del projecte Glossari bestial, impulsat per l'Agrupació del Bestiari Festiu i Popular de Catalunya, gràcies al qual s'està introduint lèxic relacionat amb la cultura festiva a la llengua de signes catalana. Jordi Mullor ens explica com va forjar-se el projecte i quins resultats s'han obtingut.

Un altre criteri que guia l'edició de la revista és la publicació de continguts poc tractats pels col·lectius de cultura popular. La seva representació en les vinyetes còmiques entra dins aquesta mirada. Jaume Capdevila, *Kap*, ofereix un documentat article històric sobre l'ús de les tradicions com a matèria primera per fer denúncia i sàtira social.

Ja fa sis anys que la candidatura de la pedra seca va ser inscrita a la Llista representativa del patrimoni cultural immaterial de la humanitat. L'article de Cèlia Mallafre reflexiona sobre quina importància tenen aquestes obres per a l'estructuració del territori. També posa de manifest la gran densitat de construccions (i diversitat de tipologies) que hi ha a Catalunya—sobretot en les terres de secà.

En el capítol de les cròniques, Guillem Carreras comparteix les intervencions del seminari Pessebrisme i Patrimoni, celebrat el 4 de maig a Tarragona. Entre

altres temes, els ponents van abordar el futur del pessebrisme en una societat secularitzada, les mesures que s'han d'executar per evitar caure en la folklorització i garantir el relleu generacional, o bé els objectius que persegueix la candidatura a la Llista representativa del patrimoni cultural immaterial de la humanitat.

Del 18 al 20 de juny, l'Oficina d'Afers Religiosos de l'Ajuntament de Barcelona va organitzar el programa Cultura popular, festa i religió. La crònica d'Elena Calzada recull els debats de les taules rodones, que van versar sobre les formes de religiositat contemporànies a Barcelona, la necessitat de replantejar el calendari i el protocol festiu des d'una òptica intercultural, i l'ús que poden (o no poden) fer les confessions minoritàries de l'espai públic.

Albert Jané ha dedicat pràcticament tota la seva vida al foment de la llengua catalana, trajectòria que enguany ha estat reconeguda amb el 56è Premi d'Honor de les Lletres Catalanes. El lingüista ha tingut la gentilesa de concedir una entrevista a Antoni Serés i Guillem Carreras, en la qual repassa els anys de postguerra, la seva implicació en el moviment excursionista, la lluita per la cultura durant els anys de franquisme i analitza també com percep el futur de la llengua.

Finalment, a través de les seccions, us invitem a descobrir els continguts dels Canemassos 8 i 9, recordar com vivia la canalla la nit de Sant Joan amb Manuel Delgado i Marta Contijoch, llegir un fragment de *La vida i mort de Jordi Fragnals*, conèixer reflexions associatives sobre economia i recuperar la ruta de les matonaires de Montserrat.

L'ENTREVISTA

ALBERT JANÉ

«Alguns mitjans de comunicació donen massa protagonisme als enemics de la pàtria»

ANTONI SERÉS I GUILLEM CARRERAS

Fotografies: Elena Calzada

Conversem amb Albert Jané i Riera (Barcelona, 1930) a Santa Coloma de Gramenet, dies abans que rebés, el 17 de juny, el Premi d'Honor de les Lletres Catalanes al Palau de la Música Catalana, de mans del president d'Òmnium Cultural, per la seva dilatada trajectòria com a lingüista, traductor i escriptor.

Fem memòria, va bé? On jugàveu de vailet?

En aquella època jo era un noid d'un extrem de l'Eixample, passàvem el dia al carrer. Hi havia pocs cotxes, jugàvem a pilota i dèiem: «Cotxe, cotxe!» Paràvem, circulava l'auto, fèiem un neutre i continuàvem jugant. També jugàvem a altres jocs populars, com ara a gapes, a cuít, a llúcies...

Malauradament, però, el 1936 esclatà la guerra.

Vaig anar a estudi a quatre anys, en un col·legi privat del barri, on vaig aprendre de llegir i escriure. Era bastant aplicat, però això es va interrompre, es va tallar amb la guerra. Bombardejaven la ciutat. Recordo molt bé la nit terrorífica que ho van fer des del mar. Tothom al carrer, sirenes, vigilants, serenos... Espantós! Llavors, em van portar fora de Barcelona. Vaig anar a Sant Vicenç de Castellet (el poble dels meus pares). Després vam anar a Can Morral, que era una casa de pagès de Santa Maria de Vilalba, un agregat del municipi d'Abrera, on no anàvem mai, perquè pel mig hi passava el riu. Hi havia un gual, però no hi havia pont. Hi vam estar fins al mes de novembre de 1937, en què l'amo de la casa, el meu oncle, va agafar el tifus i vam tornar a Barcelona. Després d'uns quants mesos, pel març del 1938, hi va haver un bombardeig terrible. Sembla que l'objectiu era la

fàbrica Elizalde, situada prop de casa, al passeig de Sant Joan, on feien material de guerra. Era cap al migdia, però jo era al llit, perquè tenia penellons, i es van trencar tots els vidres. Recordo molt bé com una casa del carrer Roger de Flor mig s'ensorrava, a conseqüència d'una bomba, i els crits de la gent per l'escala, pel carrer. Com que el meu pare devia estar a punt d'arribar, la meva mare va dir a la meva germana, que era més gran que jo: «Nena, ves al carrer, el pare deu estar a punt d'arribar i digues-li que no ens ha passat res.» El fet és que a conseqüència d'això vam tornar a Can Morral, i ens hi vam estar un any, fins que es va acabar la guerra.

«El pare era soci de l'Ateneu Enciclopèdic Popular i en va arribar a ser secretari.»

El vostre pare d'ofici era barber i li agradava molt de llegir. A casa teníeu una biblioteca?

Sí, més o menys. El pare va aprendre l'ofici a Sant Vicenç de Castellet i així va poder venir a Barcelona fins que l'any 1931 va entrar d'escrivent a l'Ajuntament. Era soci de l'Ateneu Enciclopèdic Popular i en va arribar a ser secretari per instàncies del mestre Josep Parunella i Eulàlia, que li va dir: «Vostè Jané serà el secretari. Ho farà molt bé.»

«Fins a setze anys vaig passar gana.»

A dotze anys iniciu estudis de peritatge per entrar quatre anys després a treballar a la banca. Què us movia a fer-ho?

En dèiem peritatge mercantil. Vaig fer la carrera de cinc cursos en quatre anys fent assignatures als estius. Aleshores la meva preocupació imperiosa era tenir diners a la butxaca. Deies: «Ostres, si tingués diners em podria comprar una americana.» Era una època de molta precarietat. Costa molt d'imaginar-s'ho, però fins a setze anys vaig passar gana. Anàvem molt justos. L'any 1940 va ser depurat el pare i va estar dos mesos sense cobrar. Encara se'n va sortir prou bé perquè per altres va ser molt pitjor. L'acusaven de ser d'esquerres i catalanista. Una vegada, la meva germana, a Can Morral, a la nostra tieta Carmeta (que n'era la mestressa) li va dir: «Tieta, quin anell més bonic que porta.» «Sí, aquest anell era de la teva àvia. Tenia un anell i unes arracades. Jo em vaig quedar l'anell i la teva mare», és a dir, la meva, «les arracades.» Més endavant la meva germana va preguntar a la mare per les arracades i es va posar a plorar. «Les vaig haver de vendre quan el teu pare el van depurar i no teníem ni cinc per poder menjar.» Menjàvem naps i moniatos, que trobava horribles!

De jove estàveu vinculat a la sardana i l'excursionisme. Què us hi va portar?

A Barcelona eren molt habituals les festes de carrer. No únicament les festes majors de Gràcia, Sants, el Poble Nou, Sant Andreu i d'Hostafrancs, sinó

que fins i tot en petits carrers, i gairebé sempre, hi havia audicions de sardanes i en vaig començar a ballar a mitjans dels anys quaranta. Després, a principis dels cinquanta em vaig dedicar a l'excursionisme. Només hi anava de tant en tant, per la qüestió econòmica. Deia: «A veure si pogués reunir 25 pessetes pel tren i el cotxe de línia.» Vaig començar a anar d'excursió amb amics de l'institut Britànic, com en Raimon Estrems, o en Josep Arester, del club Muntanyenc.

Quin grau de llibertat tenien les festes? Estaven vigilades pel règim?

De fet, ningú tenia la idea de fer activitats contràries al règim. No passava res perquè ningú s'atrevia a fer res. Ballàvem sardanes i ja està. Això sí, l'any 1946 hi havia algunes comissions molt actives al carrer Vallespir i al carrer Marina, amb un presentador que ho feia en català.

«L'aparició de l'Esbart Verdaguer va propiciar que les actuacions tinguessin més qualitat.»

Aquesta època coincideix amb el moment d'expansió dels esbarts?

No vaig estar mai en un esbart, però uns companys meus eren de l'Esbart de Folklore de Catalunya. Tot era una mica casolà. L'aparició de l'Esbart Verdaguer va propiciar que les actuacions tinguessin més qualitat, amb Manuel Cubeles de director, Cirici Pellicer en els vestuaris i Lluís Moreno en els arranjaments musicals. Recordo algunes actuacions al Palau de la Música, amb l'extraordinari ballet de la Moixiganga, entre d'altres.

En l'etapa en què esteu unit a la sardana és quan comenceu a donar classes de català?

Va ser més tard. Durant la dècada dels anys quaranta vaig formar part de la colla Romaní i, a partir del 1958, vaig començar a fer classes de català al Cercle Sardanista, de la plaça del Pi, organitzades per en Joaquim Cabeça. Segur que no en sabia prou, però m'hi vaig atrevir.

Pel que fa a la feina l'any 1963 deixeu la banca per entrar a *Cavall Fort*. Com hi arribeu?

L'any 1963, en Josep Tremoleda, que jo havia conegut anant d'excursió, i que era un dels promotors de la revista *Cavall Fort*, em va convèncer perquè deixés el banc on treballava i m'incorporés a *Cavall Fort*, a plena dedicació. Me la vaig jugar, és clar. De fet, així vaig entrar a formar part del món cultural i editorial català.

Quines funcions teníeu a la revista?

Al principi m'ocupava de tot, de la redacció, de l'administració i de la distribució. Recordo, per exemple, quan havia d'anar a portar els paquets de revistes a correus, amb un tricicle motoritzat, gairebé arqueològic. El transportista es deia Rafael Nogueras, i era net del poeta Rafael Nogueras Oller.

Fins que arribeu a ser-ne el director l'any 1979.

En Josep Tremoleda estava molt ocupat amb les feines professionals que exercia dins el grup Carulla. Llavors va abandonar la direcció i em va proposar a mi de substituir-lo. «Mira, ara seràs tu el director.» No em va nomenar ningú, perquè *Cavall Fort* tenia una situació

jurídica o legal molt especial, fins que no es va crear una fundació.

Parlem dels continguts de la revista. Optar per publicar còmics va ser una decisió que no tothom compartia. Com va anar?

Hi havia gent del món de la pedagogia, com Marta Mata, Ramon Fuster Rabés i mossèn Bassó, contrària al còmic. Deien que el còmic ensenyava a no llegir. Altres, com en Tremoleda i en Ricard Tusell, veien que el còmic era necessari en una revista moderna. Hi va haver un cert debat fins a descobrir el còmic francobelga (jo encara no hi participava). Van comprar dues històries: *La patrulla dels castors* i *Jan i Trencapins*. Les dues les va traduir en Joaquim Carbó. Després, quan jo ja treballava a la revista, em vaig encarregar de la traducció dels còmics, tret de la sèrie de *La patrulla dels castors*, que va traduir sempre en Carbó. I em vaig plantejar seriosament la qüestió del llenguatge. Havia de ser, naturalment, del tot correcte, però comprensible i desproveït d'artifici, sense cultismes innecessaris i superflus. En suma, que fos versemblant. Això s'aconseguia pensant-t'ho detingudament, explorant tots els recursos de la llengua. I és així com vaig adaptar, més que traduir, les sèries de *Jan i Trencapins*, *l'Avi Quim*, *Gil Pupil·la*, *Sergi Grapes*, *Aquil·les Taló*...

«En el cas de l'adaptació dels Barrufets, un recurs molt eficaç era el de les locucions verbals.»

En especial els Barrufets, oi?

En el cas de l'adaptació del llenguatge dels *Barrufets*, un recurs molt eficaç era

el de les locucions verbals i altres frases fetes, que permetessin una solució comprensible, com «Aneu a barrufar la boira.» «Barrufeu el dos.» «Em fan barrufar l'oremus...» I l'ús de paraules començades en f: «barrufantàstic, barrufomidable, barrufabulós...» També vaig haver de rumiar molt amb el còmic italià de l'Estefi, publicat al *Corriere dei piccoli*. L'Estefi era una nena que se suposava, no es deia mai, que vivia a Milà. Doncs jo la traslladava a Barcelona sense dir-ho. Per altra banda, per a un públic més adult, em van encarregar adaptar algunes històries de *Corto Maltès*, i els darrers còmics de Tintín, quan Joaquim Ventalló ja era mort.

També heu fet adaptacions de contes i llegendes.

Em va semblar que a vegades publicàvem textos massa llargs, que potser els nens no llegien. Calia publicar textos

narratius breus, però amb unitat argumental, és a dir, en què es plantegés una situació, es desenvolupés i s'acabés. Demanar-ne d'originals als contistes era inútil. Aleshores vaig pensar a fer adaptacions lliures, que després vaig aplegar en un llibre que es diu *Rondalles d'arreu del món*.

Un altre vessant literari que heu conreat és la lliure creació.

Entre altres volums he fet tres paràfrasis que tenen unitat. *El llibre de Daniel* (llibre bíblic de l'Antic Testament), *L'Apocrifalipsi* (l'Apocalipsi) i *Les estances d'Omar Kayyam* (poeta persa de l'edat mitjana). Eren treballs que em divertien, fets amb molta llibertat. Fent coses d'encàrrec m'hi havia de mirar molt. En canvi, aquí, em deixo anar tranquil·lament, com en la novel·la *Calidoscopi informal*. En poesia he publicat *El quadern dels epigrames*.

«Estic interessat a escriure sobre unitats fraseològiques.»

I continueu actiu?

Poc o molt. Aquests darrers mesos he adaptat per a *Cavall Fort* el darrer còmic que han publicat dels Barrufets i un altre de *La família Pirata*. A més, estic interessat a escriure sobre unitats fraseològiques. Perquè es vegi més clar tenim dos exemples: *Arribar i moldre* i *Arribar a misses dites*. *Arribar a misses dites* és una locució verbal. Actua com un verb. En canvi, *Arribar i moldre* només és una exclamació. Vull arreplegar un recull d'aquestes frases, en tinc unes quantes per analitzar.

«Hi ha dues coses que no hagués dit mai. Ser membre de l'Institut d'Estudis Catalans i tenir el Premi d'Honor de les Lletres Catalanes.»

Per tot això i publicacions com *Signe* i el *Diccionari català de sinònims* l'any 2000 entreu a formar part de la Secció Filològica de l'Institut d'Estudis Catalans.

Signe és un llibre fet amb col·laboració de Josep Ibáñez, M. Eugènia Dalmau i Enric Gual, que, malgrat els seus defectes, va tenir molta acceptació. El *Diccionari català de sinònims* va ser un encàrrec que em va fer l'editorial Aedos, que després va reeditar Barcanova i que la Secció Filològica de l'IEC va digitalitzar més endavant i rep moltes consultes l'any. Hi ha dues coses que no hagués dit mai. Ser membre de l'Institut d'Estudis Catalans i tenir el Premi d'Honor de les Lletres Catalanes.

Parlem del Premi d'Honor. Què sentiu?

Em va agafar molt de sorpresa. Estic del tot agraït als membres del jurat i em sento molt honorat, francament. Em sap molt de greu, però, que no el tinguin entre d'altres en Joaquim Carbó i, en el seu moment, el novel·lista Ramon Folch i Camarasa, que, juntament amb el dibuixant Josep Maria Madorell, van adaptar com a còmic *Les aventures d'en Massagran*.

Una pregunta (que sempre us fa tot-hom) és sobre l'ús social de la llengua.

Sí, és clar. Què he de dir? Ho veig molt malament. De fet, l'ús social de la llengua jo el conec a través, actualment, dels diaris. Estic tancat aquí a la residència. Tots els diaris són pessimistes. He treballat sempre amb un optimisme tàctic. El món dona moltes voltes. No solament això és negre, sinó altres aspectes, no? Una vegada vaig dir al president Pujol que hi havia tres factors negatius: la guerra, la immigració i la societat de consum. Va quedar parat que digués això. La societat de consum ens va fer molt de mal. La immigració, una cosa similar. No estic en situació de dir res que sigui diferent del que diria altra gent que ho coneix de primera mà. Ja ho veurem.

Malgrat tot hi ha gent que escriu molt bé i gent que té una formació acadèmica excel·lent.

És veritat. Una cosa que havia dit en favor de la llengua era que havent fet de jurat de premis literaris dedicats a infants, els nens i nenes que hi participaven, quedava gratament sorprès de la qualitat de la llengua. Jo, a catorze anys ni pensar-ho, escriure una cosa semblant.

«És evident que hi ha un aspecte en què el català no està ben bé al dia, en l'aspecte de la vulgaritat.»

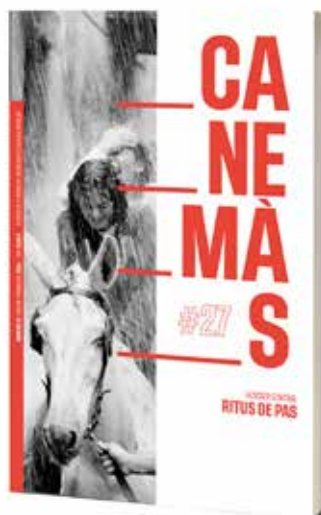
Heu treballat per intentar apropar la llengua a noves solucions lingüístiques. Hi ha persones que diuen que ens hem quedat amb un idioma correcte però encarcerat. Compartiu aquesta visió?

És evident que hi ha un aspecte en què el català no està ben bé al dia, en l'aspecte de la vulgaritat, però els conreadors d'aquests gèneres s'hi haurien de mirar una mica més. Hauran de fer concessions, com és natural. Tot i que, a vegades, en fan massa. La llengua té recursos molt variats i s'han de saber aprofitar. Per exemple, recordo que en les novel·les de «La cua de palla», traduïen sistemàticament la frase anglesa *Take it easy* per *Pren-t'ho amb calma*. Es pot dir de moltes més maneres, com *No t'hi amoïnis*,

o *No t'hi encaparris*, que és una frase esplèndida de la nostra llengua. També recorrien sovint als possessius abusius, perquè traduïen literalment, i escrivien *El va agafar amb la seva mà*, en lloc d'*El va agafar amb la mà*. Encara que jo no acostumo a escoltar la ràdio ni a veure la televisió, pel que m'expliquen els uns i els altres trobo que alguns dels nostres mitjans de comunicació (això ho he dit més d'una vegada i ho tornaré a dir) donen massa protagonisme als enemics de la pàtria. Em diuen que a TV3 hi surt contínuament gent que parla en castellà. Trobo que s'hi haurien de mirar més, però es veu que hi ha pressions polítiques molt fortes. Què hi farem!

REVISTA DE PENSAMENT ASSOCIATIU I CULTURA POPULAR

subscriu-te

PROMOCIÓ ESPECIAL

20€

**SUBSCRIPCIÓ ANUAL
EN PAPER**

2 números / any
+ 1 núm. anterior a escollir

8,99€

**SUBSCRIPCIÓ ANUAL
DIGITAL**

Plataforma iQuiosc

130€

**COL·LECCIÓ SENCERA
EN PAPER**

números 1-28

Com aconseguir-lo? Envieu un correu electrònic a canemas@ens.cat o truqueu al telèfon 932 691 042
Consulteu tots els números a www.ens.cat/canemas

Consultable també a
les plataformes en línia

iQUIOSC

RACO

Revistes Catalanes
amb Accés Obert